

Juryrapport De Nieuwe Maan, waarderingsprijs van de Rotterdamse Museumnacht 2010

De Nieuwe Maan

De Rotterdamse Museumnacht is in 2002 in het leven geroepen met het doel nieuw en vooral jong publiek te genereren voor culturele instellingen als musea en galeries. Om dat doel te bereiken is het van groot belang om de bezoekers van de Rotterdamse Museumnacht een unieke ervaring te bezorgen. Een ervaring die niet alleen zorgt voor een positieve herinnering, maar ook voor een belevenis. Want een belevenis zorgt ervoor dat de bezoeker betrokken is bij hetgeen gepresenteerd wordt, liefst in beslag genomen wordt of zelfs volledig wordt ondergedompeld in het totaalaanbod van sfeer, ruimte en kunst. Hierdoor hoopt de Museumnacht de bezoeker iets mee te geven waardoor deze, ook na de Museumnacht, geïnteresseerd blijft in een bezoek aan een culturele instelling.

Om de deelnemende musea, galeries en overige instellingen extra te stimuleren iets bijzonders te presenteren tijdens de Museumnacht en een nieuw publiek 'aan te boren', is de waarderingsprijs *De Nieuwe Maan* in het leven geroepen.

Er worden twee prijzen uitgereikt van elk € 3.000,-: één in de categorie musea en één in de categorie galeries/overige instellingen. De prijzen zijn voor de instellingen met het meest waardevolle en vernieuwende programma tijdens de Rotterdamse Museumnacht op 6 maart 2010.

Beoordelingscriteria

De jury heeft zes beoordelingscriteria toegepast. Een belangrijk aspect bij de beoordeling voor de waarderingsprijs is '*nieuw*'. Doen de musea en galeries en andere instellingen tijdens de Rotterdamse Museumnacht iets extra's waardoor het ze lukt nieuwe elementen te introduceren ten opzichte van het publiek en de normale, vaste programmering? Worden er op deze manier tijdens de Museumnacht nieuwe mogelijkheden en kansen gecreëerd om nieuw publiek te interesseren voor het culturele aanbod? Dat is een prijs waard: *De Nieuwe Maan*.

Twee beoordelingscriteria gezien vanuit de bezoeker:

Entertainment - bezig gehouden worden; gezellig, ontspannen, vermakelijk, humor zijn de steekwoorden.

Educatie - bezoeker is actief; leerzaam, spelend, kennisoverdracht, onderzoekend zijn de steekwoorden.

Deze twee beoordelingscriteria komen voort uit de ideeën over het creëren van een 'belevenis'. Een belevenis is een waardevolle ervaring die zorgt voor een positieve stemming waardoor de bezoeker een positief oordeel krijgt over het aanbod. Een belevenis is een fysiek en mentaal proces, het gaat om het opwekken van directe emoties en diepere gevoelens. In de belevenis

speelt de sociale context een rol: relaties met de aanwezige mensen zoals vrienden, andere bezoekers, personeel, artiesten. Ook de fysieke context speelt een rol: hoe is de omgeving vorm gegeven, welke sfeer, hoe zijn de objecten opgesteld binnen de omgeving.

Twee beoordelingscriteria gezien vanuit de programmering:

Escape - de bezoeker is actief en wordt helemaal ondergedompeld; participierend, meegesleept worden, deel van het geheel zijn, verlevendiging van de kerntaak van de instelling, andere ervaring bieden zijn de steekwoorden.

Multidisciplinair prikkeling van meerdere zintuigen, gebruik van meerdere communicatiemiddelen, diversiteit in het bereiken van het doel zijn de steekwoorden. Gelet kan bijvoorbeeld worden op de inzet van tekst, foto/film, grafiek, theater, beweging, choreografie, muziek, geluid, licht, geur en diverse digitale mogelijkheden. De cultuuroverdracht krijgt een dynamisch karakter gericht op het prikkelen van meerdere zintuigen tegelijk.

Deze twee beoordelingscriteria hebben te maken met aspecten van het werk van musea en galeries. Hun hoofdtaak is het verzamelen en beheren van de collectie en/of het maken van tentoonstellingen. Sinds de jaren tachtig is het accent bij de meeste musea geleidelijk aan verschoven van vooral bezig zijn met de collectie (verzamelen, beheren en onderzoeken) naar het meer toegankelijk maken voor het publiek (rekening houdend met beperkingen die worden ingegeven t.b.v. de veiligheid van het aanbod). Deze beoordelingscriteria gaan er vooral om hoe de verschillende instellingen dit doen. En ook hier weer is het belangrijkste onderdeel 'nieuw'. Voegt de instelling tijdens de Museumnacht een nieuw element toe aan haar taak: het aanbod toegankelijk maken voor het publiek?

Het vijfde beoordelingscriterium betreft het organisatorisch en inhoudelijk vakmanschap: de kwaliteit van de organisatie en de uitvoering tijdens de Rotterdamse Museumnacht. In een goed georganiseerde en professionele omgeving komen de activiteiten en de presentatie het beste tot hun recht en voelt het publiek zich welkom. Professionaliteit en klantgerichtheid dragen bij aan een positieve totaalbeleving van de bezoeker.

Het zesde beoordelingscriterium is of het programma aantrekkelijk is voor jongeren. Is het aanbod gericht op jongeren en is het spannend, uitdagend en vernieuwend genoeg?

Thema Rotterdamse Museumnacht 2010: XS/XL

De negende editie van de Rotterdamse Museumnacht stond in het teken van het thema XS/XL. In de meeste deelnemende musea, galeries en andere instellingen is een programma neergezet dat was geïnspireerd door dit thema. Ruim aandacht was er voor het extreem kleine en natuurlijk voor het (overdreven) grote tot in het exorbitante aan toe.

Primeur dit jaar was de introductie van de speciale button voor kinderen tot en met 12 jaar. Een deel van de instellingen heeft voor deze jongste doelgroep een speciaal programmaonderdeel gepresenteerd.

De jury

De onafhankelijke jury van De Nieuwe Maan bestond uit duo's van enerzijds vakjuryleden en anderzijds jongeren.

Samenstelling jury:

- Duo 1 Kees Vrijdag (Kamer van Koophandel Rotterdam) & Daphne van Schaijk
- Duo 2 Gerda Roest (Ro Theater) & Bodil Jurg
- Duo 3 Eric Wehrmeijer (RTV Rijnmond) & Marianne van de Velde
- Duo 4 Chris Veeningen (Rabobank Rotterdam) & Sarah Berckenkamp
- Duo 5 Aukje Bolle (Dienst Kunst en Cultuur - Gemeente Rotterdam) & Kevin Amstelveen
- Duo 6 André Smit (Shell Nederland) & Graciella Anijs
- Duo 7 Mike Redman (muziekproducent, documentairemaker) & Linda Zuijderwijk
- Duo 8 Gina Kranendonk (fotografe) & Vincent Cardinaal
- Duo 9 Siebe Weide (Nederlandse Museumvereniging) & Mary Schreinemacher
- Duo 10 Anneke van der Vaart (CJP) & Sarhane Hacene
- Duo 11 Melanie Post van Ophem (Rotterdamse Raad voor Kunst & Cultuur) & Soraya Putman
- Duo 12 Geer Oskam (Amsterdamse museumn8) & Janneke Kamp

De Rotterdamse Museumnacht 2010 was ondanks de kou een wervelende nacht. Ruim 15.000 bezoekers lieten zich XS/XL onderdompelen in het aanbod van de 45 musea, galeries en andere instellingen. Zo ook de jury, die ook dit jaar weer heeft genoten van het gevarieerde en professionele aanbod. De sfeer was prima binnen de juryduo's en het werkte zeer verfrissend om de visies van iemand met een ander referentiekader te horen. Dit leidde tot enthousiast, kritisch en gefundeerd commentaar. De samenwerking tussen vakjurylid en jongere heeft opnieuw zijn waarde bewezen.

Genomineerde musea

De kwaliteit van de programma's bij de bezochte musea werd over het algemeen hoog gewaardeerd. Na veel vlamme betogen werden de volgende musea genomineerd:

(in alfabetische volgorde)

- Historisch Museum Rotterdam – Het Schielandshuis
- Nationaal Onderwijsmuseum
- Natuurhistorisch Museum Rotterdam

Eervolle vermelding: Las Palmas

De eervolle vermelding is voor Las Palmas vanwege de waardering voor het uitdagende programma-aanbod. Las Palmas is het samenwerkingsverband tussen het Nederlands Fotomuseum, LP II en de SKVR BeeldFabriek. Tijdens de Museumnacht presenteerde Las Palmas naast diverse exposities en workshops de muziekvoorstelling *Show me your second face* in samenwerking met De Doelen. Grote plus bij Las Palmas is dat deze performance een echt 'cadeautje' van hoogstaande kwaliteit is.

Historisch Museum Rotterdam – Het Schielandshuis

Het totaalaanbod werd hoog gewaardeerd. Op elke verdieping werd iets speciaals aangeboden bij de bestaande tentoonstellingen, waarbij het thema XS/XL goed tot uitdrukking kwam. De tentoonstelling rondom het werk van modeontwerper Cargelli werd bijzonder door het feest rond zijn 80ste verjaardag. In het mobiele naaiatelier dreven bezoekers de dynamo van naaimachines aan door te fietsen (met een tas als resultaat); een erg interactief en charmant onderdeel wat prima paste in de historische setting van dit museum. Boven konden bezoekers 'midgetsjoelen', gekoppeld aan de tentoonstelling *Nooit gebouwd Rotterdam*. De expositie van kinderprenten uit de 18^e eeuw in combinatie met het papieren theater sloot goed aan op de nieuwe doelgroep (kinderen tot en met 12 jaar). De goede ontvangst en de sfeer zorgden ervoor dat je als vanzelf naar alle onderdelen werd gelokt. Het Historisch Museum Rotterdam – Het Schielandshuis bleef de hele avond aantrekkelijk door een non-stop programma voor bezoekers van alle leeftijden.

Nationaal Onderwijsmuseum

Voor veel bezoekers van de Museumnacht was het bezoek aan dit museum een aangenaam startpunt na de opening bij de Laurenskerk. De aankomst was aantrekkelijk door de geur van de buiten opgestelde poffertjeskraam en de geur van de versgebakken koekjes binnen en in combinatie met de knipperende hartvormige buttons bracht dat de bezoeker direct in de juiste (liefdevolle) sfeer. Binnen werd je als vanzelf langs alle opstellingen en vele participerende activiteiten geleid, allen geïnspireerd door het thema 'schoolliefde'. Van het poseren voor de schoolfotograaf, de cursussen slowdance en flirten, het bakken van liefdeskoekjes tot het schrijven van liefdesbrieven. De bezoeker waande zich weer even in de goede oude schooltijd zonder dat het er te dik bovenop lag en zonder dat het karakter van het museum verloren ging. Een van de goed bedoelde kreten tijdens het juryoverleg luidde dan ook: 'goed georganiseerde chaos'.

Natuurhistorisch Museum Rotterdam

Tijdens de Museumnacht was iets te zien wat eigenlijk dagelijkse kost is in dit museum: het ontleden van dieren. Uniek voor deze avond was dat dit nu letterlijk uitvergroot en daarmee zichtbaar werd voor het Museumnachtpubliek. Het onderzoek van de preparateur was live te volgen op een gigantische projectie voor de entree van het museum. Deze live anatomische les had een enorme aanzuigende werking om binnenin het museum verder te kijken waar eveneens

grote schermen waren opgesteld. Ditmaal was ook het commentaar van de preparateur hoorbaar. Het vormde een echte verdieping van het museum en voegde veel toe aan de standaardcollectie. Zeer educatief en meeslepend. De Bloody Bar, waar het publiek sidderde van de ´door een bloedtransfusie gemaakte´ bloederige drankjes, droeg daar een steentje aan bij. Het thema XS/XL was prachtig verwerkt en de uitvoering van het programma was klasse. Het werk wat dagelijks wordt gedaan, zichtbaar maken lijkt een eenvoudig concept maar pakte bijzonder creatief uit. De presentatie was thematisch consequent, aantrekkelijk en trouw aan de kernwaarden van de collectie en het werkgebied van het museum.

Winnaar in de categorie musea

De puntentelling verliep ongekend spannend. Elk jurylid heeft respectievelijk één, twee en drie punten toegekend aan de drie genomineerde musea. Alle drie musea gingen gelijk op. Met nog slechts vijf juryleden te gaan stonden het Historisch Museum Rotterdam – Het Schielandshuis en het Natuurhistorisch Museum Rotterdam op gelijke hoogte, op de voet gevold door het Nationaal Onderwijsmuseum. Het lot van de winnaar lag uiteindelijk in handen van de laatste twee juryleden. Dit leverde een identiek resultaat op voor het Historisch Museum Rotterdam – Het Schielandshuis en het Natuurhistorisch Museum Rotterdam. Een tweede stemronde was noodzakelijk en leverde een overduidelijke winnaar op:

- Natuurhistorisch Museum Rotterdam -

De grote kracht van de presentatie van dit museum zat in de eenvoud van het concept: Het Natuurhistorisch Museum Rotterdam is erin geslaagd om op ogenschijnlijk eenvoudige en doeltreffende wijze invulling te geven aan het thema XS/XL. Met slechts de inzet van het eigen personeel werd het ´gewone´ werk zodanig zichtbaar gemaakt en uitvergroot dat het uniek van karakter werd. De jury is lovend en kenschetst de presentatie als bijzonder innovatief en creatief!

Genomineerde galleries/overige instellingen

In deze categorie vielen uiteenlopende instellingen, van kleine galleries tot grotere instellingen, allen met een zeer divers karakter. Na wikken en wegen zijn de volgende drie deelnemers genomineerd voor De Nieuwe Maan 2010:

(in alfabetische volgorde)

- Alliance Française
- Fotogalerie Rotterdam / Fotoacademie
- VIP's International Art Galleries

Eervolle vermelding: Montie + De Avondkapper

De eervolle vermelding is voor Montie + De Avondkapper die de kappersschaar had ingezet als muziekinstrument. Tijdens het knippen van bezoekers, al was het maar een lokje, klonk de versterkte schaar als een jazzinstrument in een jamsessie. De plukjes haar werden samen met een wens van de bezoekers in zakjes verspreid door de stad opgehangen. De jury was vol lof over dit intieme en eenvoudige maar meesterlijke initiatief in een ultieme sfeer.

Alliance Française

Deze instelling voor de Franse taal en cultuur is gevestigd in een statig maar relatief klein pand en daardoor kreeg de sfeer al snel iets van een gezellige huiskamer. Het publiek was in grote getale aanwezig wat maakte dat het behoorlijk druk was. De Alliance Française presenteerde tijdens de Museumnacht een muziek- en dansvoorstelling, gespeeld door twee jonge Franse artiesten in een piepklein maar perfect decor. Als bezoeker werd je volledig meegevoerd in de afwisselende emoties van dit schouwspel en uitgenodigd mee te spelen. Iedereen zat gekluisterd voor het podium. De voorstelling bleek uitermate geschikt voor jongeren en kinderen door de snelheid, de humor en de hoge mate van entertainment en participatie. Uit alles bleek dat er heel goed over nagedacht was. De jury was verrast door de verfrissende en grappige totaalervaring van deze traktatie.

Fotogalerie Rotterdam / Fotoacademie

De vrolijke chaos van deze instelling voor fotografie werkte uitnodigend. Centraal stond een fascinerende rondtocht langs alle facetten van de Japanse Lolita-cultuur. Leerlingen presenteerden vanuit diverse invalshoeken creaties en de bijbehorende technieken. Fotografie, animatie, strips en kleding; alles was vertegenwoordigd en deze ruime variatie in 'attracties' en vooral de hoge kwaliteit daarvan, wordt gewaardeerd en acht de jury als zeer geschikt en toegankelijk voor jongeren. De photoshoot van twintig meisjes in Lolita-outfit ervaarde de jury als een bijzondere belevenis. Opvallend was dat iedereen erg behulpzaam was met uitleg en open stond voor allerlei vragen vanuit het publiek. Op educatief gebied scoort de Fotogalerie Rotterdam / Fotoacademie hoog.

VIP's International Art Galleries

De expositie in deze galerie in het Westelijk Handelsterrein was een opwarmer voor 'Le Grand Départ' van de Tour de France later dit jaar in Rotterdam. Onder de noemer 'Le Petit Départ' werden foto's geëxposeerd van Franse artiesten uit de jaren vijftig en zestig. Speciaal voor de Museumnacht was muziek van en over de geportretteerde artiesten te horen. De combinatie van foto's en muziek versterkte elkaar zeer goed en zorgde voor een bijzondere sfeer met een knipoog naar de Tour de France. De jury heeft veel lof voor de kwaliteit en uitvoering van dit programma. De foto's waren adembenemend ("om je vingers bij af te likken") en door de

combinatie met muziek en video's was het programma - hoewel niet specifiek gericht op - zeker toegankelijk voor de jongere doelgroep. VIP's International Art Galleries wist een perfecte sfeer te creëren waarbij bezoekers zelfs een dansje waagden.

Winnaar in de categorie galleries / overige instellingen

Na een spannende puntentelling werd uiteindelijk de winnaar van De Nieuwe Maan 2010 bekend:

- Alliance Française -

De Alliance Française wist de Museumnachtbezoeker te verrassen met een absolute totaalervaring. Je ging volledig op in de voorstelling van het ijzersterke en goed op elkaar ingespeelde team van twee jonge Franse artiesten. Het voelde als een warme deken, wist te inspireren en nodigde de toeschouwer op een vriendelijke wijze uit te participeren in de voorstelling. Ook werd het thema XS/XL op bijzondere wijze toegepast: een XL totaalervaring en XS decorstukken. De jury looft de professionele aanpak en perfecte sfeer waar de bezoeker volledig in werd meegezogen.

Rotterdam, 15 april 2010